



2008. GADS
62. SĒJUMS

2. NUMURS

Latvijas Zinātņu Akadēmijas Vēstis

GRUZIJA — LATVIJA: VAKAR, ŠODIEN, RĪT

Venta Kocere,

Dr. h. c. philol.,

Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore

2007. gada 15. novembrī Gruzijas galvaspilsētā Tbilisi Nacionālajā Zinātniskajā bibliotēkā tika atklāta Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas (LAB) veidotā literatūras izstāde «Gruzija — Latvija: vakar, šodien, rīt», kas veltīta Latvijas Republikas proklamēšanas 89. gadadienai. Izstādes atklāšanā piedalījās Latvijas vēstnieks Gruzijā Andris Vilcāns, goda konsule Gruzijā Regīna Jakobidze, Latvijas Universitātes Latviešu valodas institūta direktore Ilga Jansone, Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas direktore Venta Kocere, Gruzijas Nacionālās Zinātniskās bibliotēkas direktors Irakls Garibašvili, kā arī Gruzijas zinātnes, kultūras un diplomātiskā korpusa pārstāvji.

Izstādi apmeklēja arī Latvijas Republikas Īpašu uzdevumu ministrs sabiedrības integrācijas lietās Oskars Kastēns un bijusī LR Saeimas deputāte Inese Birzniece, kura Gruzijas parlamentā ir uzaicināta darbā par starptautisku ekspertu.

Izstādes viena daļa rādīja Latvijas izaugsmi, bet otra — tuvāk pakavējās pie tām kultūrvēsturiskajām saiknēm, kas vieno Gruziju un Latviju.

Pirmā liecība par gruzīniem Latvijas teritorijā saistās ar 19. gadsimta beigām, kad mūsu zemē apmetās pirmie gruzīni.¹ Par pirmo gruzīnu Latvijā uzskatāms kņazs Pjotrs Bagrations (*Petre Bagrationi*) (1818–1876), kurš no 1868. līdz 1876. gadam bija Baltijas ģenerālgubernators. Pēc viņa iniciatīvas Rīgā, Brīvības bulv. 23, uzcelta Kristus piedzimšanas katedrāle. Pjotrs Bagrations bija arī izcils izgudrotājs, viņa zinātnisko darbību pētījis akadēmiķis Jānis Stradiņš, kuram ir

vairākas viņam veltītas publikācijas, arī gruzīnu presē.²⁻⁵

2002. gadā Gruzijas Zinātņu akadēmija kopsapulcē ievēlēja akadēmiķi Jāni Stradiņu par Gruzijas ZA ārzemju locekli. Līdz ar oficiālo paziņojumu un apsveikumiem, kuri parasti pavada šādus zinātnieku panākumu starptautiskus apstiprinājumus, par to sirsnīgā vēstulē, atceroties savu vizīti P. Stradiņa Medicīnas vēstures muzejā, paziņoja Gruzijas ZA akadēmiķis Džondo Džaparidze. Ierosme par atzinību latviešu zinātniekam nāca no Gruzijas ZA Ķīmijas un ķīmijas tehnoloģijas nodaļas, atzīstot J. Stradiņa darbus par izcilu ieguldījumu zinātnē. Gruzijas un Latvijas Zinātņu akadēmijas saista seni un produktīvi zinātniskie un tīri cilvēciskie kontakti.⁶ Lielu darbu šajos sakaros ieguldīja arī J. Stradiņš, oponējot gruzīnu zinātnieku doktoru disertāciju aizstāvēšanā. Tāpat J. Stradiņš daudz paveica, darbojoties dažādu starptautisko kongresu rīcības komitejās — Vissavienības polarogrāfijas konferencē (Tbilisi, 1978), sadarbojoties akadēmiķa A. Frumkina zinātniskās skolas ietvaros, referējot starptautiskajās konferencēs un atklājot dažādus saistību mirkļus abu valstu kultūrā, piemēram, Pjotra Bagrations 150. dzimšanas dienai veltītajā konferencē Tbilisi 1969. gadā. Bagrations bija valsts darbinieks (gubernators) un reizē izgudrotājs, kas atklāja cianēšanas paņēmieni zelta izdališanai no maisījumiem un konstruēja oriģinālu galvanisku bateriju. Viņš bija pēdējā Gruzijas karaļa dinastijas (gāzta 1801. gadā) tiešs pārstāvis, un viņam veltītajā konferencē piedalījās arī radinieki. Pamatojot viņa, pēdējā Baltijas ģenerālguberna-

tora (1870–1876), lomu augstākās izglītības attīstībā Baltijā, Rīgas Politehniskā institūta kuratora un pirmā mecenāta vārds iekļuva augstskolas (Rīgas Tehniskās universitātes) vēsturē.

P. Bagrationa klātbūtne mudinājusi Latvijā ierasties arī citus gruzīnus.

Kad gruzīni ir uzzinājuši par mūsu zemi? Sākot pat ar 17. gadsimtu, gruzīnu valdnieku pēcteči, kas bija trimdā Krievijā, savos aprakstos un vēstulēs piemin vairākas Latvijas pilsētas.

Pirmais gruzīnu akadēmiķis Teimurazs Bagrations (1765–1846) aprakstīja Rīgu un Mitavu (tagadējo Jelgavu), apbrīnojot šo pilsētu skaistumu un tīrību.⁷

Ar Gruziju cieši saistīts Rīgā dzimušā vācbaltiešu ārsta, dabaszinātnieka un ceļotāja Johana Antona Gildenšteta (1745–1781) vārds. Gildenštets ir ilgāku laiku pavadījis Gruzijas teritorijā un savās ceļojumu piezīmēs sniedzis precīzu turienes floras un faunas aprakstu, pētījis vietējo minerālu ārstnieciskās īpašības, devis Kaukāza ekonomisko novērtējumu, analizējis šī novada perspektīvas zemkopībā un tirdzniecībā.⁸ Viens no viņa pētījumu virzieniem bija Gruzijas vietējo iedzīvotāju tradīciju un paražu izpēte, arī lingvistisko materiālu vākšana.⁹

Gruzijā darbojās arī mācītājs latvietis Jānis Steiks, kurš bija plaši pazīstams ar saviem oriģinālajiem uzskatiem un savdabīgo uzvedību. 1894. gadā viņš bija Aizkaukāza kara apgabala mācītājs Tiflisā (Tbilisi).¹⁰

Latviešu tulkotājs un publicists Andrejs Dīriķis (1853–1888) mūža pēdējos gadus dzīvojis Batumi un ārstējis tuberkulozi, tur arī tika apglabāts.¹¹

Tiflissas Latviešu biedrība nodibinājās 1908. gadā ar 30 biedriem.¹² Tika ierīkota bibliotēka, dibināts koris un uzvestas lugas. 1910. gadā tika uzvesta Rūdolfā Blaumaņa luga «Zagli».¹³ Biedrību vadīja Antons Albats.

Latvijā Gruzijas vārds kļuva tuvāk pazīstams 19. gs. 80. gados, kad «Dienas Lapā»

un citos izdevumos vairākās publikācijās parādījās dažādi ceļojumu apraksti un stāsti par Tiflisu.

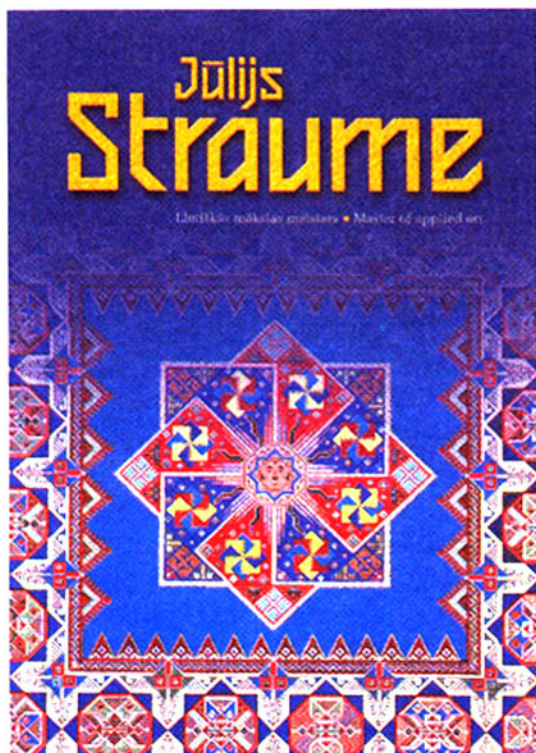
Interesants ir dzejnieka un publicista Kristapa Alkšņa-Zunduja (1862–1912) Kaukāza ceļojumu apraksts, kas iesākas ar Tiflissas vēsturisko un ģeogrāfisko raksturojumu. Tālāk autors raksta: «Pa pilsētas galvenākām ielām ejot, ceļinieks domājas esot Eiropā... bet sānielas ir ļoti šauras, ka tikko iespējams pajūgu caurbraukt.» Vēl dzejnieku un publicistu aizrāva Tiflissas melncirtu melnaces baltajos plīvuros, kuras viņš nosauca par Tiflissas rozēm. Beigās autors atzīstas: «Neierasts tāds karstums ceļiniekam, kas iz ziemeļiem šē atceļo. Sevišķi, naktis guļot, fantāzija top kā iztraucēta — miegu jau nevar tik viegli atrast. Ilgošanās pēc dzimtenes, pusmiegā murgojot, top ļoti dzīva. Tad ceļas baiļošanās, vai vēl reiz redzēs mīļo dzimteni un dārgos saviešus, jo ceļš turpu ir tik tājš un briesmu pilns — braukšana pa jūru, pa svešiem kalniem un nepazīstamām vietām. Tīri kā no sloga sirds top svabada, dzirdam rīta stundu sitot.»¹⁴

Pagājušā gadsimta sākumā Rīgā ieplūda arvien vairāk gruzīnu.

No 1904. līdz 1906. gadam Rīgas Krievu teātra režisors bija ievērojamais gruzīnu režisors Konstantīns Mardžanovs.

Solomonska cirka ilggadējs administrators bija gruzīns Georgijs Švangeradze. 1905. gadā viņš Rīgā atvēra vienu no pirmajiem kinematogrāfiem «Royal Bio».¹⁵

Pēc 1917. gada revolūcijas Krievijā daudzi gruzīni, kas Latvijā kalpoja cara laikā, palika dzīvot Baltijā, arī Rīgā. 1929. gada janvārī Rīgā nodibinājās kaukāziešu biedrība «Iveria». Biedrības izveidošanas ierosinātāji bija gruzīni Georgijs Švangeradze un Šalva Maglakelidze. Lai gan ievērojamu vairākumu jau no sākuma veidoja gruzīni (no 20 dalībniekiem 13 bija gruzīni), drīz biedrībā ieplūda arvien vairāk citu tautību kaukāzieši un jūlijā to pārdēvēja par «Kaukāzu». Biedrība nodibinājās kā apvienība, lai pulcētu ap sevi



novadniekus, rīkotu atpūtas vakarus, priekšlasījumus un svētku reizēs būtu iespējas pabūt kopā. Viens no biedrības galvenajiem darbības virzieniem bija palīdzības sniegšana trūcīgos nonākušiem novadniekiem. Lai iegūtu naudas līdzekļus, biedrība reizi gadā Armijas virsnieku klubā rīkoja «Kaukāziešu balli». Piemēram, 1934. gada balle ienesa biedrības kasē 1 800 latu. Palaikam biedrībā notika tējas vakari, dažas reizes priekšlasījumi par Kaukāza vēsturi un kultūru. Biedrība atradās ēdienu veikala «Kaukāzs» (Merķeļa ielā 8) telpās. 1933. gadā savstarpēju iekšēju nesaskaņu dēļ no «Kaukāza» izstājās visi gruzīni un novembrī izveidoja Latvijas Gruzīnu biedrību. Ja «Kaukāzs» rīkoja balles, tad gruzīni Krievu drāmas teātrī reizi gadā sarīkoja uzvedumu un Operā Jaunā gada sagaidīšanu kopā ar krievu māksliniekiem. Jāatzīmē, ka gruzīni bija čakli priekšlasījumu rīkotāji un tam galvenais iemesls — lektori lasīja referātus par Gruzijas mākslu, vēsturi un politiskajām norisēm nesējā pagātnē. No rosīgākajiem biedriem jāmin Šalva un Marija

Maglakelidzes, Konstantīns Cincadze, Avtandils Čikašua, Sumbats Terhačtrjans, medicīnas students Aleksandrs Švangeradze. 1934. gadā referātu par Mariju — pēdējo Gruzijas carieni — biedrības literārajā sanāksmē nolāsīja Latvijas kara flotes admirāļa Teodora Spādes sieva Nadežda, dzimusi Kaukāza muižniece. Biedrība savu darbību pārtrauca 1938. gada decembrī, kad liela daļa tās biedru jau bija izceļojusi uz ārzemēm.¹⁶

Te jāpiemin, ka 1917. gadā neatkarīgās Gruzijas kara flotē Teodors Spāde bijis torpēdkuteru nodaļas komandieris.

Savukārt Gruzijā strādājuši, ciemojušies, atguvuši veselību un kādu laiku dzīvojuši daudzi ievērojami latviešu rakstnieki — Jānis Ezeriņš, Pāvils Rozītis, Ernests Birznieks-Upītis, Jānis Jaunsudrabiņš un Linards Laicens.¹⁷⁻²¹

Spožu panākumus viesizrādēs 1929. un 1930. gadā Tiflisā guva izcilā latviešu dziedātāja Milda Brehmane-Štengele.²²

Jāatzīmē, ka mākslinieks Jūlijs Straume 1921. un 1922. gadā bija Latvijas sūtnis Gruzijā.²³

Latvijas prezidentes Vairas Vīķes-Freibergas vizītes laikā Gruzijā tika prezentēta grāmata «Jūlijs Straume: lietišķās mākslas meistars».²⁴

Grāmatas autore ir Laima Kļaviņa, kuras darbu latviešu valodā izdeva apgāds «Zinātne». Par godu Latvijas prezidentes vizītei biedrības «Ave Sol!» locekles Nino Jakobidze un Nona Tauriņa pārtulkoja šo grāmatu gruzīnu valodā. Kopā saliktas, šīs grāmatas veido unikālu izdevumu komplektu.

Jūlijs Straume no 1908. līdz 1925. gadam dzīvoja un strādāja Gruzijā. Tajā laikā Tbilisi bija liela latviešu diaspora, kura radās Pirmā pasaules kara laikā, kad te uzturējās daudz bēgļu no Latvijas. Latvijas vēstniecība Gruzijā darbojās līdz 1922. gadam.

No 1941. līdz 1943. gadam mākslinieks Romāns Suta strādāja par dekoratoru Gruzijas kinostudijā Tbilisi. Viņš bija gruzīnu vēsturiskās filmas «Georgijs Saakadze»

mākslinieciskais konsultants. Romāna Sutas dzīves pavadēns aprāvās Tbilisi 1944. gada 14. jūlijā.²⁵

Pēc Otrā pasaules kara gruzīnu skaits Latvijā pieauga galvenokārt uz šurp atsūtīto speciālistu rēķina. Mediķis Arčils Mačabeli nodibināja Rīgas Traumatoloģijas un ortopēdijas institūtu, kā arī bija tā pirmais direktors (1946–1955), Viktora Kalnbērza skolotājs un priekštecis.²⁶ Profesors Mačabeli bija ne tikai izcilis ķirurgs, bet arī spilgta personība. Viņš izstrādāja jaunu metodi barības vada operēšanā, kā arī ieviesa atsevišķas novitātes kaulu lūzumu ārstēšanā. Arčils Mačabeli pieņēma darbā vēlāk slaveno fotogrāfu Jāni Gleizdu. Tā tapa lieliskas Arčila Mačabeli fotogrāfijas, no kurām dažas bija aplūkojamas arī pagājušā gada izstādē.

Izcilais latviešu diriģents Jānis Dūmiņš (1922) strādāja par profesoru Gruzijā piecdesmito gadu nogalē.²⁷ 1966. gadā Gruzija gatavojās plaši atzīmēt dzejnieka Šotas Rustaveli 800. dzimšanas dienu. Galvenais svētku notikums — Š. Mšvelidzes radītā opera «Teiksma par Tariēlu» pēc Rustaveli slavenā darba motīviem. Darbam ar Gruzijas operatētra kori uzaicināja Jāni Dūmiņu. Vēlāk Rīgā Jānis Dūmiņš gruzīnu valodā iestudēja monumentālo O. Taktakišvili oratoriju «Pa Rustaveli pēdām». 1973. gadā latviešu Dziesmu svētku simtgadē J. Dūmiņš diriģēja gruzīnu tautasdziesmu «Straujā Aragva» Taktakišvili apdarē. Svētku viesu vidū bija arī Taktakišvili un arī pats apdares autors kāpa diriģentu tribīnē. Jānis Dūmiņš kopš 1958. gada bija vienīgais latviešu mūziķis — Gruzijas PSR Nopelniem bagātais mākslas darbinieks.

Gruzijas pārstāvjiem ir būtiska nozīme Latvijas sporta vēsturē. Viens no ievērojamākiem bija futbolists Ednans Tantiba (dz. 1927), kurš spēlēja «Daugavas» komandā (līdz 1957. gadam). Piedalījās 28 spēlēs, vēlāk darbojās par treneri Rīgas un Latvijas čempionvienībās. Turklāt Nugzars Mdzinarišvili deva lielu ieguldījumu Latvijas tenisa federācijas izveidē un attīstīšanā. Savukārt latvie-

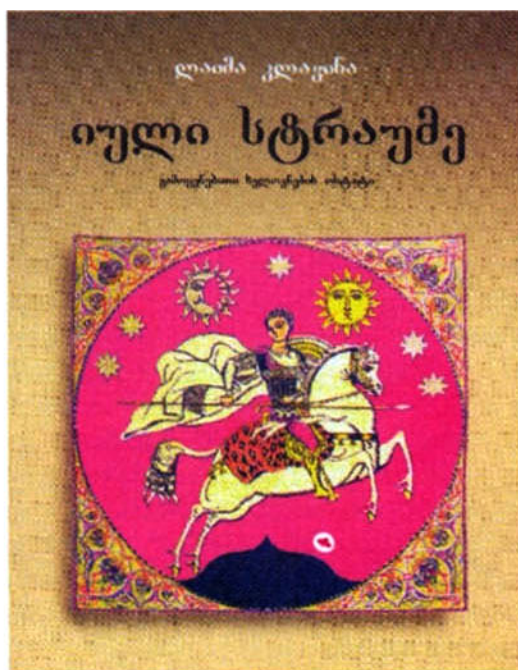
šu šahistam Aivaram Ģipslim (1937–2000) 1972. gadā piešķīra Gruzijas PSR Nopelniem bagātā trenera nosaukumu, jo viņš vairākus gadus trenēja Gruzijas šahisti pasaules čempioni Nonu Gaprindašvili.

Pēc 1989. gada tautas skaitīšanas datiem, Latvijā bija 1357 gruzīni, bet 2007. gada 1. janvārī Latvijā gruzīnu skaits bija 1062, no kuriem 449 ir LR pilsoņi.²⁸

Latvijas gruzīnu biedrību «Samšoblo» ir nodibināta 1993. gadā un tā strādā Latvijas Nacionālo kultūras biedrību asociācijas sastāvā. «Samšoblo» darbojas ar mērķi saglabāt un attīstīt Latvijā dzīvojošo gruzīnu kultūru un pašapziņu: mācīt gruzīnu valodu jaunākajām paaudzēm, kopīgi dziedāt un dejot, svinēt svētkus un uzturēt saikni ar Gruziju un gruzīniem citās valstīs.

2004. gada septembrī Rīgā notika kinofestivāls «Arsenāls», ko veltīja slavenajam gruzīnu kinorežisoram Otaram Joseliani. Gruzīnu biedrības «Samšoblo» biedri aktīvi piedalījās kinofestivāla organizēšanā un filmu tulkošanā latviešu valodā.

Latvijā darbojas arī otra gruzīnu biedrība — «Georgika».





Venta Kocere un Irakls Garibašvili paraksta sadarbības līgumu

Pašreizējais Ukrainas vēstnieks Latvijā Rauls Čilačava ir dzimis Gruzijas rietumu daļā Zugdidi. Rauls Čilačava ir sastādījis un pārtulkojis vairāk nekā 80 grāmatas, kas iznākušas ukraiņu, gruzīnu, krievu un poļu valodā, daudz ir tulkojumu no ukraiņu valodas uz gruzīnu valodu un otrādi.²⁹

Latvijas Republikas goda konsulātu Gruzijā kopš 1997. gada augusta vada mūsu tautiete, profesore, Dr. Regīna Jakobidze.³⁰

Konsulāta telpās mājvietu atradis arī Gruzijas latviešu biedrības Gruzijā «Ave Sol!» birojs (arī vada Regīna Jakobidze), latviešu valodas svētdienas skola, sestdienās notiek regulāras sanāksšanas, tiek organizētas Latvijas valsts svētku svinēšanas, oficiālas pieņemšanas, tiek veikts pētnieciskais darbs, kurš saistīts ar latviešu kultūras mantojuma saglabāšanu Gruzijā, gatavoti priekšlasījumi, organizēti koncerti, konferences un citi sabiedriski notikumi.

Latviešu biedrība 1994. gadā tika reģistrēta Gruzijas Tieslietu ministrijā un tā apvienoja Gruzijā dzīvojošos latviešus, viņu ģimenes locekļus un dažus goda biedrus, kuri ir gruzīni, taču cieši saistīti ar Latviju. Biedrības galvenais mērķis ir sekmēt latviešu pašidentifikāciju un latviešu valodas, kultūras un tradīciju saglabāšanu, biedrībā ir aptuveni 200 biedru.

Latviešu biedrība Gruzijā uztur nepārtrauktu saikni ar Latviju, jo visi Gruzijā dzīvojošie latvieši ir ārzemju diaspora. Biedrības «Ave Sol!» uzdevums ir integrēties Gruzijas sabiedrībā, mācīties gruzīnu valodu un attīstīt sadarbību ar Gruzijas sabiedriskajām organizācijām. Apgūt valodu un iekļauties valsts dzīvē jaunajai paaudzei ir daudz vieglāk nekā vecākiem, lai arī daudzas politiskas, sociālas un sabiedriskas problēmas ir vienādi smagas visām paaudzēm.

Jauna dzīve Gruzijas latviešu biedrībai

sākās tad, kad Latvijā tika radīts Īpašu uzdevumu ministra sabiedrības integrācijas lietās sekretariāts.

Pateicoties Sekretariātam, Gruzijas latviešu biedrība ir realizējusi vairākus ievērojamus projektus, tai ir sava mājaslapa — www.avesol.ge.

Latviešu biedrībai darbs ir jāturpina, jo latvieši Gruzijā ir ne tikai dzīvojuši, bet arī labi strādājuši, ceļot gan savu, gan Latvijas autoritāti.³¹

Profesore Reģīna Jakobidze ir pētījusi farmakologa Roberta Kupča darbību Gruzijā. 2007. gada 16. un 17. novembrī Tbilisī notika Robertam Kupcim veltīta starptautiska zinātniskā konference «Latvieša Roberta Kupča (1881–1954) ieguldījums Gruzijas zinātnē».

Aktīva sadarbība norisinās arī zinātnes jomā. Īpašs cilvēks ir bijis filoloģijas doktors Ušangs Sahlthucišvili, Tbilisī universitātes docents, kurš vairākas reizes viesojies Latvijā ar lekcijām, tulkojis latviešu autoru darbus gruzīnu valodā. Latvijā Ušangs Sahlthucišvili iera-

dās 1962. gadā kā students, lai apgūtu latviešu valodu. Ušangam Sahlthucišvili bija ideja savākt vienkopus latviešu autoru dzejoļus par Gruziju un tulkot tos gruzīnu valodā. Viņš vāca materiālus par latvieti Annu Rutkis — izcilu pasniedzēju un grāmatas autori Gruzijā.

Savā starpā draudzējas arī Latvijas un Gruzijas pilsētas — Čiatūra jau 50 gadus ir Siguldas sadraudzības pilsēta. Astoņdesmitajos gados pārtrauktā saikne starp pilsētām tagad atjaunota ar projektu «Sigulda–Čiatūra — elpo brīvi». Latvijas Ludza ir parakstījusi sadarbības līgumu ar Gruzijas pilsētu Batumi. Savukārt Skrunda ir noslēgusi sadraudzības līgumu ar Gruzijas pilsētu Mchetu. Gulbene sadarbojas ar Helvečauskas rajonu Gruzijā.

Latviešiem ir tuva gruzīnu dzīves filozofija, patiesā sirsnība, dziļā cieņa citam pret citu un apskaužamā dzimtenes mīlestība.

Te ieskicēti tikai daži Gruzijas un Latvijas sakaru virzieni un to saturs. To dziļāka izziņāšana notiks, skaidrojot Latvijas un



Venta Kocere (no kreisās), Gruzijas pirmā lēdija Sandra Rēlofa (Sandra Elizabeth Roelofs) un Gaļina Vilcāne

latviešu etnosa kultūras sakarus un kultūru mijiedarbības vēsturi. Latvijas Zinātņu akadēmijai te paveras vēl izziņamu pētījumu virzieni. Visai saturīgs un perspektīvs varētu būt pētījums par to, kā etniskā un kultūras ziņā latviešiem neradniecīgā etnosa pārstāvji

iekļaujas mūsdienu Latvijas kultūras, sabiedriskajā un saimnieciskajā dzīvē.

2007. gada 15. novembrī Tbilisi tika noslēgts sadarbības līgums starp Latvijas Akadēmisko bibliotēku un Gruzijas Nacionālo Zinātnisko bibliotēku.

SADARBĪBAS LĪGUMS

starp Valsts aģentūru «Latvijas Akadēmiskā bibliotēka» un Gruzijas Nacionālo zinātnisko bibliotēku

Ievērojot Latvijas Republikas valdības un Gruzijas valdības 2005. gada 5. oktobrī parakstīto līgumu par sadarbību ekonomiskajā, rūpnieciskajā, zinātniskajā un tehniskajā jomā,

Valsts aģentūra «Latvijas Akadēmiskā bibliotēka», kuras darbība noris saskaņā ar Latvijas Republikas likumdošanu un balstās uz Nolikumu, un

Gruzijas Nacionālā Zinātniskā bibliotēka, kuras darbība balstās uz Nolikumu (turpmāk sauktas «Puses»), ir noslēgušas šo līgumu ar mērķi veicināt savstarpējo sadarbību zinātnē un kultūrā, stiprināt kultūras saiknes un atbalstīt pētniecisko darbību starp Latvijas Republiku un Gruziju.

Abām pusēm ir kopēji darbības principi, saistības bibliotēku zinātnē, bibliogrāfijā un radnieciskajās nozarēs. Abu pušu fondi glabā unikālus kultūrvēsturiskus materiālus, kas sniedz iespējas plaša spektra pētījumiem.

Puses vienojās paplašināt un attīstīt zinātnisko sadarbību. Lai sasniegtu šo mērķi:

1. pants

Puses sekmē pieejamību informācijai par attiecīgās valsts kultūras mantojumu;

Puses organizē seminārus, konferences, izstādes un citus pasākumus. Par šo pasākumu termiņiem un drukātu materiālu izdošanu Puses atsevišķi vienojas par katru konkrēto gadījumu;

Puses veicina kopēju pētniecisko projektu izstrādi, ievērojot līdzvērtības principu pētnieku un bibliotekāru apmaiņas komandējumos, un paredzot, ka Puses atsevišķi vienojas par katru konkrēto gadījumu;

Puse, kas uzņem otras Puses viesi, nodrošina uz sava rēķina viesi ar mājvietu un profesionālu programmu, un sniedz palīdzību iespējami plašai pieejamībai tās kolekcijām un materiāliem;

Puse, kas uzņem otras Puses viesi, pēc tā lūguma nodrošina tiesības izgatavot reprodukcijas, mikrofilmas vai digitālos attēlus saskaņā ar attiecīgās valsts likumdošanu un normatīvajiem aktiem;

Ceļa izdevumus un dienas naudu sedz viesu Puse.

2. pants

2.1. Puses apmainās ar iespieddarbiem un cita veida izdevumiem, kuros ieinteresētas abas Puses;

2.2. Šāda veida apmaiņa notiek starpbibliotēku bezmaksas apmaiņas ietvaros.

3. pants

3.1. Šis līgums noslēgts uz trim gadiem. Katra Puse var ierosināt izmaiņas līgumā vai lauzt līgumu, par to informējot otru Pusi vienu mēnesi iepriekš. Visi grozījumi izdarāmi rakstveidā un tie ir līguma neatņemama sastāvdaļa.

3.2. Līgums tiek automātiski atjaunots trim gadiem uz priekšu, ja Puses neizsaka vēlmi to pārtraukt.

4. pants

4.1. Puses līguma darbības laikā ievēro katras valsts likumdošanu.

5. pants

5.1. Šis līgums sastādīts trīs valodās: gruzīnu, latviešu un angļu un visi līguma teksti ir vienlīdz autentiski. Līgums stājas spēkā parakstīšanas dienā.

2007. gadā 15. novembrī
Tbilisi

**Valsts aģentūras «Latvijas
Akadēmiskā bibliotēka» vārdā**

Direktore

Venta Kocere

Rūpniecības iela 10
LV-1235 Rīga, Latvija
Ph.: + 371 67 106 206
Fax: + 371 67 106 202
E-mail: acadlib@lib.acadlib.lv

**Gruzijas Nacionālās Zinātniskās
bibliotēkas vārdā**

Direktors

Irakls Garibašvili

M. Aleksidse Str. 1 — 4
Tbilisi, 0193, Georgia
Ph.: + 995 99 109152
Fax: + 995 32 330135
E-mail: igar@hotmail.com

Vēres

¹ Ščerbinskis, V. *Ienācēji no tālienes*. Rīga: Nordik, 1998. 12 lpp.

² Страдынь, Я. П. П. Р. *Багратион в Прибалтике. Из истории естествознание и техники Прибалтики*. Т. 2. Рига: Зинатне, 1970. С. 245–252.

³ Страдынь, Я. П. *Научная сессия памяти П. Р. Багратиона* [в связи со 150-летием

со дня рождения]. *Из истории естествознание и техники Прибалтики*. Т. 2. Рига: Зинатне, 1970. С. 363–364.

⁴ Petri Bagrationi Rīgā. *Mecnerieba da tehnika*. (Gruz. val.) 1969. Nr. 11. 12.–14. lpp.

⁵ Bagrations Pjotrs (1818–76). *Enciklopēdiskā vārdnīca*. 1. sēj. A-Mode. Rīga: Latvijas encikl. red. 1991. 65. lpp.

⁶ Tālberga, I. *Gruzija–Latvija: lai tālums kļūtu*

- par tuvumu. *Latvijas Vēstnesis*. Nr. 131, 2002. 10. lpp.
- ⁷ Орбели, Р. Из криптографированных записей Теймураза Багратиони. Москва: Ленинград, 1958.
- ⁸ D.J.A. Gūldenstädt Russisch-Kayserl. Akademikers und Professors der Naturgeschichte auch der Churfürstl. Maynzischen und der Berlin. Naturforschendes, wie auzh der St. Peterburgischen ökonomischen Gesellschaft Mitgliedes, Reisen durch Russland und im Caucasischen Gebürge. Auf Befehl der Russisch-Kayserlichen Akademie der Wissenschaften herausgegeben von P.S.Pallas. T.1-2. St.Pb., 1787-1791. T.1. 1787. XXIV, 511 S., 13 Bl. III. T.2. 1791. 552 S., 14 Bl. III.
- ⁹ Jehu zelus, Adversus Achabitas & Baalistas II Reg. X dei gratia et Venerandi Theologorum Ordinis Indultu, ad ventilandam questionem: an vi dolove Religionem propagare licet? Brevi ter expositus publiceque praeside maxime reverendo, amplissimo, Excellentissimoque Viro Dn. Valentino Alberti, SS. Theol. Doct.& P.P. Extraordinario, facultat. Theol. & Consistorii Electoral. atque Ducalis assessore Gravissimo, deque reliquis Officis suis meritissimo, Dn. Fauctore, Promotore atq. Praeceptore suo omni observantiae et honoris cultu aeternum devenerando, a Respondente M. Antonio Gūldenstädt, Riga-Livona, Propositus in Auditorio Theologico paulino horis consuētis V. Maji, A.M.DC.LXXXV Lipsia, Fleischer 32 p.
- ¹⁰ Steiks, J. *Izlase*. Rīga: Zinātne, 2003. 228 lpp.
- ¹¹ Alunāns, Ā. Andrejs Dīriķis. Alunāns, Ā. *Ievērojami latvieši*. 2. burtn. Jelgava: A. Reinbergs, 1890. 26.–33. lpp.
- ¹² Krasnais, V. *Latviešu kolonijas*. Rīga: Latviju Nacionālās jaunatnes savienība, 1938. 578. lpp.
- ¹³ *Tēvija*. 1910. Nr. 52. 6. maijs, 1. lpp.
- ¹⁴ Alksnis-Zundulis, K. Pa Kaukāzu. *Dienas Lapa*. 1887. Nr. 251. 2. nov., 2. lpp.
- ¹⁵ Dzenītis, Ģ. *Latviešu cirka vēstures lappuses*. Rīga: Liesma, 1981.
- ¹⁶ Ščerbinskis, V. *Ienācēji no tālienes*. Rīga: Nordik, 1998. 17.–18. lpp.
- ¹⁷ Veselis, J. Jānis Ezeriņš. *Latvju Grāmata*. 1925. Nr. 2. 81.–84. lpp.
- ¹⁸ Erss, Ā. Pāvila Roziša dzīve. Rozītis, P. *Kopotī raksti*. 10. sēj. Rīga: Grāmatu Draugs, 1939. 237.–277. lpp.
- ¹⁹ Birznieks-Upītis, E. Manas dzīves stāsts. *Kopotī raksti*. VII sēj. Rīga: Latvijas Valsts izd., 1960. 7.–14. lpp.
- ²⁰ Jaunsudrabiņš, J. Mana dzīve. *Kopotī raksti*. Rīga: Liesma, 1985. 279.–419. lpp.
- ²¹ Tabūns, B. *Linards Laicēns*. Rīga: Zinātne, 1972. 318 lpp.
- ²² Brehmane-Štengale, M. *Dienasgrāmata*. Rīga: Māksla, 1994. 80 lpp.
- ²³ Latvijas Ārlietu dienesta darbinieki, 1918–1991. *Biogrāfiskā vārdnīca*. Rīga: Zinātne, 2003. 283.–284. lpp.
- ²⁴ Kļaviņa, L. *Jūlijs Straume — lietišķās mākslas meistars*. Rīga: Zinātne, 2004. 199 lpp., piel. gruz. val. (146 lpp.).
- ²⁵ Suta, T. *Romāns Suta*. Rīga: Latvijas encikl., 1996. 80 lpp., 16 lp. il.
- ²⁶ Kalnbērzs, V. *Operējošs ķirurgs: 20. gadsimta otrā puse*. Rīga: Nacionālais apg., 2004. 303 lpp.
- ²⁷ Briede, V. *Jānis Dūmiņš*. Rīga: Liesma, 1983. 156 lpp.
- ²⁸ Ščerbinskis, V. *Dienuvadu tautību kopumi Latvijā*. *Mazākumtautības Latvijā*. Rīga, 2007. 310. lpp.
- ²⁹ Čilačava, R. *Smilšu pulkstenis*. Rīga: RSEBAA, 2006. 303 lpp., 11 lp. il.
- ³⁰ Jakobidze, R., Gerts, O. Ar Latviju un Gruziju sirdī. *Latvijas Vēstnesis*. Nr. 242/245. 1997. 24. sept., 7. lpp.
- ³¹ Jakobidze, R. *Veiksmes stāsts: Gruzijas latviešu biedrība «Ave Sol!» Integrācijas sekretariāta jaunumi: e-avīze*, Nr.6, 2008, janv. Pieejams: http://www.integracija.gov.lv/doc_upl/6_nr_E-avize.doc.